

23. maj. 1842

FAKTA

Dato:
23. maj. 1842

Sidetal:
Dagbog A, side 28-29

Dagbogens placering:
Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:
Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit
Liv, København 1967, s. 72-73; Jesper
Svenningsen (red.): Seks år af et liv.
Johan Thomas Lundbye – Dagbøger
om tro, skæbne, kunst og kærlighed,
København 2018, s. 77-78

TRANSSKRIFTION

23 May.

O, kunde jeg med Flammeskraft sætte den "aandelige Kæmpevisen" i mit Hjerte, som staaer i Grundtvigs "Sangværk til den danske Kirke" Side 589.

¹ Kunde jeg altid mindes den, at jeg ikke skal forsage i Fristelsens Stund. Ikke i Arbeid og Adspredelser, ikke i Nydelse, af hvad Navn nævnes kan, jeg troer at der ikke engang i Kjærlighed vil gives Fred [overstreget: og Ro], den gives kun som Hvile efter haarde Kampe med os selv. Ja, det er Sandhed, at den der overvinder sig selv er større end [den] der indtager en stor Stad. – Forvildet, uden Ro i Sindet vandrer jeg omkring, ak, jeg længes, men Længslen kan ikke stilles før Striden er udstridt – Haabet om at blive lykkelig vil jeg ikke opgive. Maaskee jeg henad Sommeren kan besøge Vedby-Gaard, som indenfor sine vældige, trofaste Mure beskytter hende, ² min Ungdoms-Drøm, o, var der Sandhed, glædelig Sandhed i Ordsproget: man kommer altid tilbage til sin første Kjærlighed. Nu vandrer hun atter i Haven om Morgenen, seer til Blegen, og aner ikke, hvad jeg tænkte den deilige Morgen, jeg sad der. –

senere. Der kom idag Brev fra hende til Louise. ³ Det indeholdt ogsaa en venlig Hilsen til mig; hun har dog nogen Godhed for mig, mindes mig dog imellem, allerede det er mig Meget. Hun har sagt: at jeg var en af de faae Herrer, hun turde tale med, og frit og naturligt er hun altid kommet mig imøde. Men hun er stille, alvorlig og tilbageholden. Du gode Pige! har Du havt Modgang, der har forbittret Livet for Dig, tit er Du sørgmodig, ja, Louise har sagt mig, Du gjorde ingen Fordringer [overstreget: paa] til Livet, Du skjønnede vel paa den Lykke, der kunde være i Kjærlighed, men Sorgerne som følge med have dog ladet Dig foretrække at opgive denne Lykke og hellere vælge at leve ene, kun for de faa, Du el holder af, De Lykkelige, og var jeg Din Broder! jeg har ingen Syster, har tit beklaget det; jeg er saa fremmed for den unge Piges Væsen og Tankegang, jeg vilde være kjærlig mod min Syster, er jeg det ikke mod mine Brødre? – O, bort! Brødre, Systre, Venner, Moder, Alle bort! lad mig i Ro vende Blikket mod mit eget Indre og bede, som Psalmen beder for de smaae Børn til Christus:

O skriv Dit Navn i deres Hjerte,
Og deres i Din høire Haand,
Saa de med Dig har Fryd og Smerte
Tilfældes i den Hellig-Aand. – ⁴

•29•

senere. Roes har Maleren nok af, naar hans Venner og de, hvis Mening han agter, glæde sig ved hans Arbeider – og Penge har han nok af, naar han har til Livets Ophold.

---

¹ Grundtvigs "I Verden mon være de Sygdomme to".

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

² Louise Neergaard (1816-1895).

³ Lundbyes kusine, Louise Lundbye (1818-1845).

⁴ Citat fra N.F.S. Grundtvigs "O, lad din Aand nu med os være" fra 1837.

28. - 29. Maj.

O, kunde jeg med Flammskrift sætte den „aandelige Kamppeise“ i mit Hjerte, som stæer i Grundtrags „Tangværet“ til den danske Kirkes Side 1889. Kunde jeg altid minde den, at jeg ikke skal forage i Frivillens Land. Ikke i Arbet og Adspædelse, ikke i Nøjelse, af hvad Naar nærmest kan, jeg traer at den ikke engang i Hjælpelighed vil gives Tred ~~af~~ ~~den~~, den gives kun som Pleile efter den Naar. Kamppe med os selv. Ja, det er Sandhed, at den der overvinde sig selv er større end det indtager en stor Sted. — Forvildet, uden No i Landet kendes jeg omkring, at, jeg længes, men Længslen kan ikke stilles for Fristen er indstillet — Mærkel om at blive lykkelig vil jeg ikke angive. Mærkel om hvad Tomsenen kan besage Væder, Gaad, som indsejer sine veldige, frejeste Mærke beskytter hende, min Kongens-Drom, o, her du Sandhed, glædelig Sandhed i Ord sproget: man kommer altid tilbage til sin første Hjælpelighed? Nu vander kun ettes i Klaven om Morgen, nær til. Blegen, og aner ikke, hvad jeg tænkte den derlige Morgen, jeg sad der — senere. Der kom idag Brev fra hende til os. Det indeholdt ogsaa en ventig Brev til mig, hun har dog nogen Gæde for mig, minde sig dog imellem, allerede det er mig Meget. Man har sagt: at jeg var en af de faa Plever, hun turde tale med, og fint og naturligt er hun alle Kommet mig i mæde. Men hun er stille, alvorlig og taknemmelig. Du gode Pige! her du haab Madgang, der har forbitret hinet for dig, det er den sorgnære, ja, hvide har sagt mig, du gjorde ingen Forsinger ~~for~~ til det, du skjonnede vel paa den Lykke, der kunde være i Hjælpelighed, men Sorgens som fulge med hvar der ladede dig fortrækket at angive denne Lykke og hellere velge, at leve end, hun for de faa, du et holder af, Du lykkelige, o var jeg din Broder, jeg har ingen Søster, har tit helliget det, jeg et saa forsvund for den unge Piges Væsen og Tankesang, jeg vilde være kjærlig med min Søster, er jeg det ikke med min Broder? — O, hert. Broder, Søster, Venner, Møder, alle hert! lad mig i No, o vende Blikket med usikragt Indre og hede, som Njalmus hede for de svarede Børnetil Kristus:

O, hert! Dit Navn i Sons Hjerte,
Og deres i Din hvide Pleved,
Jaa de med Dig har Føjed og smerte
Følfællens: den hellige Land! —

Senere. Naar han Maleren nok af, naar hans Venner og de, hvis Mening han agter, glæder sig ved hans Arbejder - og endelig naar han nok af, naar han har tilbragt Opholdet.

Vidunderlig deligt er Naturen dog frae dems Aarstid. Selvaag ang jeg gaar til og frae min Maders Bolig maer jeg staaende ved Kastelsporten og ser op i et høit roigt Træ der staaer; det er saa tæt og fyldigt, Bladene saa saftige og vægter af de hang ned. Overhønden myere af Blomster og her midt i Bjgen kan man dog høre Drabselens Sleg, hvad jeg aldrig haade træet. Endnu er de to yndige Qvætræer, som staae et par Haar fidi af Kastelsbroen, endnu ikke udsprungne. De to Træer haaler jeg vunderlig meget af, deres Grens og Quiste bide sig saa spidigt ned mod Vandet, som de vilde drikke derpå. Jeg haade ikke træet, maer kunde mere saa glad ved Naturens Opvaegnen her midt i Bjgen. - Vil mit store Maleri lykkes vil jeg dog faae en herlig Samme her, hvor min Mader boer. -

Jeg gik ned Salnicgang ned ad Keltbrandvassien; i Haven til Naligheds dal sang en Nattingal, saa yndigt. Jeg satte mig paa det lave, skvækket den lille Baa og lyttede til disse rone, fyldige Toner, og da jeg reiste mig for at gaae maatte jeg flere Gange vende tilbage, jeg kunde ikke las rive mig derfra. Der er noget deligt i den hørdelighed til Træle Sang og Trælequidsen, det er et af de faa fællede Berøringssjunde ter for de mest forskjellige Mennesker. Med hvilken Glæde hører vi ikke Eftertøningen om Larkens første Sang om den første Jord, hvor glæde er vi ikke, naar vi hører Gjogen hælde første Gang eller den første Stork kommer frae Syden og Skolen. Hvor deligt er ikke den sans Trø til den Storken, som en Guds Tægle, der bringer Lykke under Sol Tag, hver paa sin bygget sin Rod. Jeg haaler meget af Træle, jeg haaler meget af alle Dyr. - Væng har jeg faaet mit store Læn ned afsprent og skilt skrots i min Stue, længe har jeg sidet og betragtet den store hvite Stude og malt Skjædet i Tønderne, det blev deligt, saa deligt, at Bøskerne maatte stude den, saa den fængeligheds spæden aflægger mig endnu bestandig sine Visiter.